

عنوان مقاله:

بررسی باستان شناختی تاسیسات راه تهران- انزلی در دوره قاجار (با تکیه بر خوانش اسناد برجای مانده از دوره قاجار)

محل انتشار:

مجله باستان شناسی ایران، دوره 12، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فاطمه عابدی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، گروه باستان شناسی گرایش: دوران اسلامی

احمد چاپچی امیرخیز - استادیار گروه باستان شناسی، پژوهشگاه میراث فرهنگی، تهران، ایران

کمال الدین نیکنامی - استاد، گروه باستان شناسی، دانشگاه تهران، تهران

هایده خمسه - دانشیار گروه تاریخ و باستان شناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

دوره قاجار سرآغاز فعالیت های راه سازی اعم از ساخت راه های شوسه و دستیابی به تجارب ارزنده ای در زمینه ی بنیان تاسیسات بین راهی نوین در ایران قلمداد می شود. شکل گیری روابط سیاسی و بازرگانی میان ایران و جهان غرب، تردد دولتمردان، بازرگانان و سیاستمداران داخلی و خارجی از سوی تهران و بندرانزلی به روسیه و اروپا، پادشاهان آن دوره را برآن داشت که جهت تسریع در برقراری روابط بین المللی اقداماتی انجام دهند. از این رو مناسب ترین مسیر مواصلاتی از پایتخت تا مرز شمالی کشور طی چند سال، در قالب راه شوسه ساخته شد. اماکن بین راهی جدید در فواصل منظم این راه احداث کردند. هدف این پژوهش شناسایی و آگاهی از موقعیت مکانی و کارکرد این بناها بوده و در پی پاسخ به این سوال است: کاربردی ترین تاسیسات در امتداد راه شوسه تهران- انزلی دوره قاجار کدام بناها بوده اند؟ روش این پژوهش تاریخی-تحلیلی است. شیوه های گردآوری اطلاعات منابع کتابخانه ای دست اول (سفرنامه ها، اسناد وزارت امور خارجه، مجلس شورای اسلامی و کاخ گلستان، نقشه های جغرافیایی، ورقه های پستی و عکس های تاریخی) و بررسی میدانی (عکس برداری و مستند نگاری) است. یافته های پژوهش حاکی از آن است، باتوجه به برقراری روابط دیپلماتیک میان دولت قاجار و کشورهای غربی، چاپارخانه ها بیشترین و مهمترین تاسیسات خدماتی و رفاهی در امتداد این راه بودند که به صورت زنجیره ی ارتباطی وسیع، سبب گسترش مناسبات فرهنگی و سیاسی کشور در دوره معاصر ایران گردیدند.

کلمات کلیدی:

تاسیسات، راه، تهران، انزلی، قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1695746>

